

KUNSTIG INTELLIGENS i klasseværelset

ANALYSE FRA BØRNS VILKÅR • SEPTEMBER 2026

Forord

Kunstig intelligens (AI) er på få år blevet en fast del af mange børns hverdag. Det gælder også i skolen. I Børns Vilkår arbejder vi møder vi børn og unge, der navigerer i en hverdag, hvor kommercielle tjenester som AI-chatbots i stigende grad bliver brugt til lektier, skoleopgaver og faglige spørgsmål.

AI-chatbots rummer uden tvivl mange muligheder for læring, men det rejser også nye spørgsmål. Hvornår understøtter AI-chatbots børns læring, og hvornår overtager de arbejdet? Hvornår er brugen ansvarlig, og hvornår leder den til snyd? Og er det fair at forvente, at børnene kan skelne, når tjenesterne ofte er fristende og tilbyder hurtige løsninger?

Denne rapport er den første i en række undersøgelser om børns brug af AI-chatbots, som Børns Vilkår har på vej. Rapporten handler om børn og unges oplevelse af AI-chatbottens rolle i skolen og for deres læring, mens den kommende rapport senere på året undersøger deres betydning for børn og unges sociale liv.

Det er ikke kun børn og unge, der skal finde deres plads i mødet med kunstig intelligens. Hele samfundet står over for en omfattende teknologisk forandring, som sætter spørgsmålstejn ved vores måder at tænke undervisning og læring på. På skoler over hele landet arbejder lærere og skoleledelser derfor med at forstå de muligheder, begrænsninger og udfordringer, der er forbundet med AI-chatbots. Også de skal finde deres ben i den nye teknologiske virkelighed.

I denne analyse undersøger vi, hvordan børn i 6. og 9. klasse bruger AI-chatbots i deres skolegang. Undersøgelsen viser, at mange børn og unge anvender tjenesterne med et udtalt ønske om at lære, men at de ofte mangler undervisning og tydelige rammer for brugen af dem. Mange oplever, at reglerne varierer fra lærer til lærer, og flere fortæller, at det kan være svært at vide, hvor grænsen går mellem læring og snyd.

Det er urimeligt, at ansvaret for at navigere i virksomhedernes kommercielle tjenester havner hos børnene. Derfor er der behov for fælles rammer, tydelig vejledning og undervisning, der kan styrke børns kritiske forståelse og ansvarlige brug af AI-chatbots. Derfor henvender denne analyse sig til vores folkevalgte, der står med en stor og presserende opgave, men også til skoleledere og lærere, der allerede står med udfordringerne i hverdagen. Vores håb er, at rapporten kan være med til at kvalificere de beslutninger og løsninger, der skal forme børns møde med AI-chatbots i fremtidens skolegang.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør, Børns Vilkår

TAK

Denne rapport bygger på perspektiver og viden fra børn og unge. Vi er meget taknemmelige for, at 2.692 børn fra 6. og 9. klasse har taget sig tid til at besvare vores spørgeskema. Vi vil også rette en stor tak til de 122 børn fra 12 skoler rundt om i landet, der har delt ud af deres perspektiver i interviews. Der skal også lyde en stor tak til de mange lærere, som har gjort det muligt for os at inddrage deres elever, ved at sætte tid af til at gennemføre undersøgelsen og til at sikre gode rammer for, at vi kunne interviewe børnene og de unge.

Endelig vil vi også rette en stor tak til Ulla Højmark Jensen, lektor ved Institut for Kultur og Kommunikation, Aalborg Universitet, Martin Exner, chefkonsulent på Københavns Professionshøjskole og medstifter af Coding Pirates samt Mikkel Flyverbom, professor på Institut for Ledelse, Samfund og Kommunikation, CBS, for at kvalificere rapportens resultater og anbefalinger.

Indhold

Forord

5 hovedpointer fra analysen

Børns Vilkår anbefaler

Kapitel 1:
Børn savner klare rammer og regler for AI-chatbots i skolen

Børnene har svært ved at navigere i forskellige regler

Med ønsket om at lære

Kapitel 2:
Snyd eller hjælp? Ansvaret lander ofte hos børnene

"Jeg vil ikke sige, at det var megameget snyd. Det er der måske nogen, der synes"

Snyd med AI kan blive en del af normerne i klassen

Katten efter musen: AI kan skabe mistillid mellem elev og lærer

Metode

Noter og litteratur

2

6

8

11

16

20

25

29

31

32

34

38

5 hovedpointer fra analysen

Børn og unge savner vejledning til brug af AI-chatbots i skolen

Mens otte ud af ti børn i 6. klasse og mere end ni ud af ti af de unge i 9. klasse har prøvet at bruge AI-chatbots, er det kun hhv. 30 og 39 pct., der oplever at have lært, hvordan de skal bruges i skolen. Mange børn og unge efterspørger mere undervisning og tydeligere vejledning, særligt blandt elever i 9. klasse, hvor AI spiller en stor rolle i skolearbejdet.

Reglerne for AI-chatbots i skolen er ofte uklare og forskellige fra lærer til lærer

En ud af fem elever kender til fælles regler for brugen af AI-chatbots på deres skole. Samtidig oplever mere end halvdelen af eleverne i 9. klasse (55 pct.), at reglerne varierer fra lærer til lærer. Når reglerne er uklare eller skifter fra klasse til klasse, efterlades mange børn og unge i tvivl om, hvad der er tilladt. Dermed ender ansvaret for at gennemskue, hvad der er tilladt, og vurdere kvaliteten af informationerne fra AI-chatbots ofte hos børn og unge, der har meget forskellige forudsætninger for at løfte det.

Eleverne har svært ved selv at trække grænsen mellem hjælp og snyd

Næsten hver tredje elev (32 pct.) er ofte eller nogle gange i tvivl om, hvornår brugen går fra lektiehjælp til snyd. Samtidig beskriver mange elever, hvordan en presset hverdag og AI-chatbots' tilgængelighed kan gøre det svært at modstå fristelsen til at få løst skoleopgaver hurtigt. Det placerer et stort ansvar hos børn og unge for selv at navigere i komplekse gråzoner.

Mange elever bruger AI-chatbots med et ønske om at lære, men flere frygter at svække deres læring

Børn og unge bruger især AI-chatbots som lektiehjælp og til at få faglige forklaringer, og for mange fungerer AI-chatbots som et supplement, når lærere eller forældre ikke kan hjælpe. Samtidig giver elever i Børns Vilårs interviews udtryk for et dilemma: De ønsker, at AI-chatbots skal være et redskab til at lære mere, men bekymrer sig over, om tjenesterne kan svække deres læring.

Brugen af AI kan udfordre tilliden mellem elever og lærere

Den udbredte brug af AI-chatbots hos både elever og lærere skaber usikkerhed om, hvornår noget er AI-genereret. Det kan give eleverne en oplevelse af, at lærerne ikke har tillid til, at de ikke snyder med opgaverne. Også eleverne imellem kan denne usikkerhed skabe spændinger og oplevelser af uretfærdighed.

HVAD ER EN AI-CHATBOT?

En AI-chatbot er et computerprogram og softwaretjeneste, såsom ChatGPT, Microsoft Copilot eller MyAI, der kan generere samtaler og indhold ved hjælp af kunstig intelligens. Teknologien bygger på store sprogmodeller – også kaldet "LLM'er" (Large Language Models), som er trænet på omfattende mængder tekstdata og menneskelig feedback for at lære sproglige mønstre, fællestræk og menneskelige præferencer. Med den viden kan AI-chatbotten generere svar og indhold, opsummere information og assistere med forskellige opgaver. Svarene skabes løbende ud fra statistiske beregninger af, hvilke formuleringer der passer bedst til den aktuelle kontekst eller prompt (en instruks til AI-chatbotten).

Selvom en AI-chatbot kan generere et svar, der både virker menneskeligt og overbevisende, er det vigtigt at vide, at det kan indeholde faktuelle fejl og være indsmigrende, fordi AI-chatbots ofte prioriterer fastholdelse og det at levere et svar højere end svarets rigtighed. AI-chatbottens kvalitet afhænger også af modellens træning, kvaliteten af dens input og adgangen til informationskilder, og den er ikke i stand til at ræsonnere eller opfatte information på samme måde som et menneske.

DATAGRUNDLAG

Denne rapport er den første af to rapporter om børn og unges brug af AI-chatbots, baseret på samme datamateriale. Analyserne er baseret på data fra to datakilder:

- En spørgeskemaundersøgelse i Børns Vilårs skolepanel besvaret af i alt 2.692 børn i 6. og 9. klasse i perioden 2. februar-13. marts 2026.
- Gruppeinterviews med i alt 122 børn fra 6. og 9. klasse foretaget på 12 forskellige skoler forskellige steder i Danmark. Interviewene er foretaget i efteråret 2025 og i foråret 2026.

Børns Vilkår anbefaler

1

Indfør teknologiforståelse som et obligatorisk fag i grundskolen

Børns Vilkår anbefaler, at teknologiforståelse indføres som et obligatorisk fag i grundskolen. Det er positivt, at teknologiforståelse integreres i eksisterende fag fra næste skoleår, men der er behov for et selvstændigt og obligatorisk fag. Et fag om teknologiforståelse skal både give eleverne kompetencer til at anvende AI-værktøjer hensigtsmæssigt og gøre dem i stand til at forstå AI-chatbots og deres konsekvenser. Det indebærer bl.a. viden om, hvordan AI-chatbots genererer output, hvordan de behandler data, og hvilken betydning platformsudbydernes interesser og værdier kan have for søgninger og svar. Eleverne skal samtidig støttes i at forstå dataetiske problemstillinger, herunder hvad det vil sige, når et svar er biased.

2

Styrk lærernes og skoleledernes kompetencer inden for hensigtsmæssig og kritisk anvendelse af teknologi

Børns Vilkår anbefaler en styrkelse af lærernes faglige og didaktiske kompetencer inden for teknologiforståelse, både på læreruddannelsen og som efter- og videreuddannelse. Det skal sikre et grundlæggende niveau hos alle lærere, så de kan inddrage AI-teknologier på en hensigtsmæssig måde i den faglige undervisning og understøtte udviklingen af elevernes handlekompetence og digitale myndiggørelse. Skolelederne bør ligeledes understøttes i at kunne sætte retningen for området ude på skolerne.

3

Indfør nationale retningslinjer for anvendelse af AI i undervisningen

Børns Vilkår anbefaler, at regeringen igangsætter udarbejdelsen af nationale retningslinjer for anvendelse af AI-chatbots i undervisningen. Disse skal sikre klare anvisninger for, hvordan AI må og ikke må anvendes i undervisningen. Retningslinjerne bør formuleres på et overordnet niveau, der støtter skolerne og lærerne i at tilrettelægge undervisning, så den passer til dens elever og lokale forhold. Der bør bl.a. være fokus på, hvordan AI kan anvendes på en alderssvarende, hensigtsmæssig og pædagogisk forsvarlig måde, der understøtter børns læring, fællesskaber, demokratiske dannelse og rettigheder.

Retningslinjerne skal udarbejdes med inddragelse af børn, unge, fagpersoner og eksperter og kan med fordel tage afsæt i en fælles analyse af, hvilken rolle AI-chatbots bør spille i undervisningen i lyset af skolens formål og kerneopgave.

4

Stil krav om brug af transparente og ansvarlige AI-værktøjer i skolen

Såfremt AI-chatbots anvendes i undervisningen, anbefaler Børns Vilkår, at der stilles krav om, at skoler kun kan anvende tjenester, der beskytter børns ret til privatliv, beskytter mod misinformation og digitale krænkelse samt understøtter deres trivsel og autonomi. Der bør således indføres forbud mod tjenester, som bruger børns data til markedsføring eller produktudvikling, eller som gennem deres design opfordrer børn til øget brug eller til at få løst skolearbejdet for dem. Det gælder bl.a. indsmigrerende AI-chatbots, som er designet til at bekræfte og fastholde brugeren, og som særligt yngre børn kan have svært ved at forholde sig kritisk til. Kommuner og skoler bør samtidig understøttes centralt i at udvælge AI-værktøjer, der lever op til kravene, og som understøtter børns trivsel, autonomi og læring.

5

AI-tjenester skal omfattes af internationale regler for digital børnebeskyttelse

Børns Vilkår anbefaler, at der på EU-niveau indføres og håndhæves tilsvarende krav om børnebeskyttelse til søgemaskiner, herunder AI-tjenester, som til onlineplatforme. Onlinesøgemaskiner er i dag som udgangspunkt ikke omfattet af EUs forordning Digital Services Act (DSA) artikel 28 om digital børnebeskyttelse. Det indebærer en række sikkerhedsrisici, og internationale studier dokumenterer bl.a., at AI-chatbots fx har rådgivet børn og unge om skadelige emner som voldelige angreb.

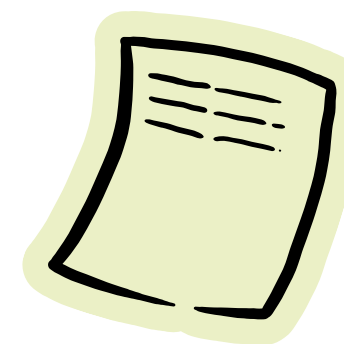
KAPITEL 1

Børn savner klare rammer og regler for AI-chatbots i skolen

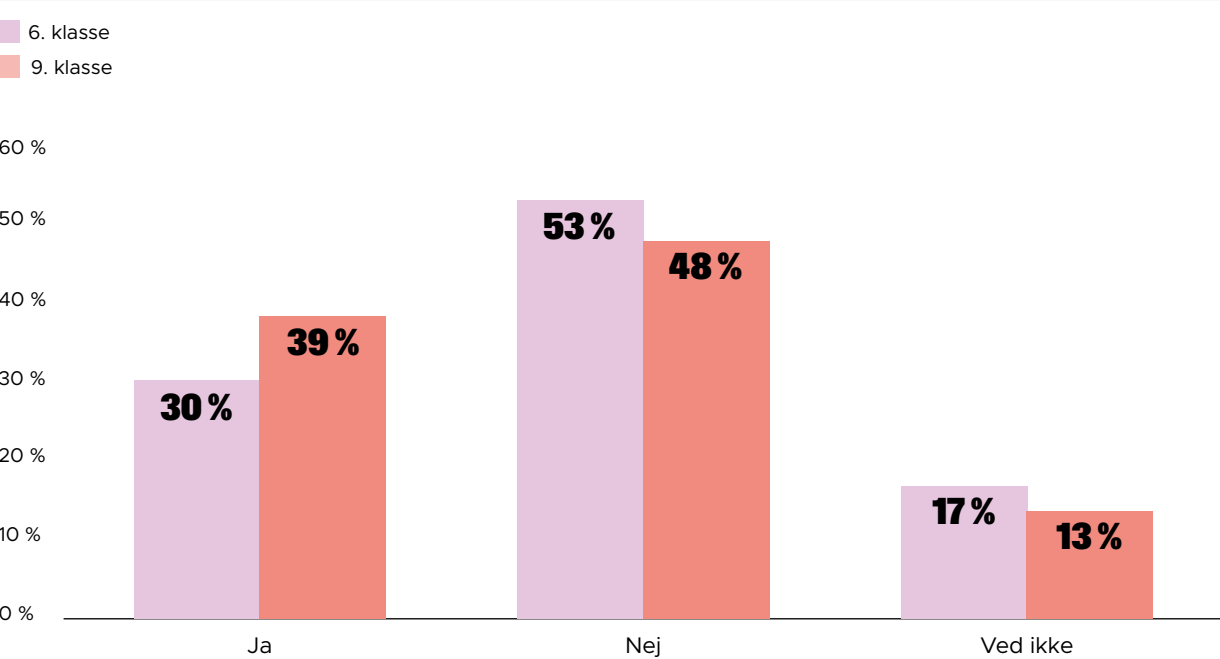
Siden lanceringen af ChatGPT i 2022 er AI-chatbots blevet en stadig større del af mange børns hverdag, ikke mindst i skolen. Med en enkelt instruks kan eleverne få hjælp til matematikopgaver, analyser af en novelle i dansk eller inspiration til en fristil i engelsk. Men selvom AI-chatbots hurtigt har fundet vej til skolearbejdet, oplever mange børn og unge ikke at blive klædt på til at navigere i de nye muligheder.

Selvom AI-chatbots på få år er blevet en fast del af mange skoleelevers hverdag, viser Børns Vilkårs undersøgelse, at mange børn og unge oplever at stå alene med ansvaret for at vurdere, om tjenesterne kan bruges til skolearbejde. 81 pct. af eleverne i 6. klasse og 93 pct. i 9. klasse har prøvet at bruge en AI-chatbot, og ChatGPT er den langt mest udbredte. Når vi præsenterer de børn og unge, der har prøvet at bruge tjenesterne, for en liste af ting, man kan bruge en AI-chatbot til, ligger skolebrug højt. Blandt dem, der bruger tjenesterne, svarer 68 pct. af de unge i 9. klasse og 33 pct. af børnene i 6. klasse, at de har brugt AI-chatbots til hjælp med lektier eller skolearbejde. Det stemmer nogenlunde overens med tal fra en endnu ikke offentliggjort undersøgelse blandt Børne- og Undervisningsministeriets Grundskolepanel¹.

Vores undersøgelse viser, at omtrent halvdelen svarer, at de ikke har lært, hvordan man bruger AI-chatbots i skolen, mens 16 pct. svarer, at de ikke ved, om de har modtaget undervisning i brugen af AI-chatbots (se figur 1). Ca. 30 pct. af børnene i 6. klasse og 39 pct. af de unge i 9. klasse oplever, at de har lært, hvordan man bruger AI-chatbots i skolen. Det betyder, at størstedelen af børn og unge i høj grad må finde vej på egen hånd i mødet med en teknologi, der allerede spiller en central rolle i deres skolearbejde.

Figur 1: ”Har du lært om, hvordan man bruger AI-chatbots i skolen?”

Note: Figuren er baseret på 2.654 besvarelser (1.585 6.-klasser og 1.069 9.-klasser). De 38 børn, som har svaret, at de ikke ved, hvad AI-chatbots er, er ikke blevet stillet spørgsmålet.

Et gennemgående tema i interviewene er, at børn og unge efterspørger mere undervisning og vejledning i brugen af AI-chatbots. De savner hjælp til at forstå tjenestens muligheder, begrænsninger samt de forventninger, der knytter sig til brugen af dem i skolen:

9. KLASSE

Naja: *Jeg vil virkelig ønske, at de lærte os, at man kan bruge det på en sund måde.*
Yusuf: *Bruge det på en ansvarlig måde.*

Samme behov beskriver Nina og Wilma fra 6. klasse, når vi spørger til deres viden om brug af AI-chatbots i skolen:

6. KLASSE

Nina: *Vi har ikke haft et emne, men jeg har faktisk spurgt for nylig her, om vi ikke godt kunne have et emne om det.*
Wilma: *Det ville faktisk være spændende.*

For mange børn og unge er AI allerede blevet en del af hverdagen, og mange forventer, at tjenesterne vil præge deres fremtidige uddannelses- og arbejdsliv. Derfor efterlyser de et mindre fokus på forbud og mere undervisning i, hvordan tjenesterne kan bruges på en meningsfuld måde. Men som 15-årige Lea oplever, er fokus blandt mange lærere ofte på at begrænse AI-chatbots frem for at lære eleverne at bruge tjenesterne ansvarligt og hensigtsmæssigt:

9. KLASSE

Lea: *De udelukker det bare, de fleste af dem – ud over i samfundsfag – men mange af dem udelukker det bare frem for at snakke om, hvordan vi måske skal bruge dem. Fordi jeg tror ikke, at det bliver brugt mindre af, at de bare siger, at det må I ikke. Jeg tror, at det bliver brugt fornuftigt, hvis de forklarer, hvordan vi skal bruge det.*

Blandt de børn og unge, der har fået undervisning i brugen af AI-chatbots, fortæller flere, at det har gjort dem bedre rustet til at bruge tjenesterne kritisk. Nogle beskriver undervisningsforløb, hvor de skulle finde fejl i AI-chatbots’ genererede svar og undersøge, hvornår de tager fejl. Den type øvelser har været med til at skærpe deres kritiske blik på de informationer, som AI-chatbots giver dem. Andre fremhæver undervisningsrettede sprogmodeller som SkoleGPT², der har vist dem, hvordan AI-chatbots kan bruges som et læringsredskab frem for blot en genvej til svar.

SÅDAN SER DET UD PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE

Brug af AI er udbredt i gymnasiet

Ni ud af ti gymnasieelever bruger AI i skolearbejdet, og syv ud af ti bruger det ugentligt. Det viser en undersøgelse fra 2026, lavet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). To tredjedele af gymnasieeleverne har snydt vha. AI-værktøjer (fx ChatGPT) mindst én gang og knap halvdelen er bekymrede for, om de får sværere ved at opnå gode karakterer pga. den måde, deres klassekammerater bruger AI på.³

Elever på EUD bruger i stigende grad AI

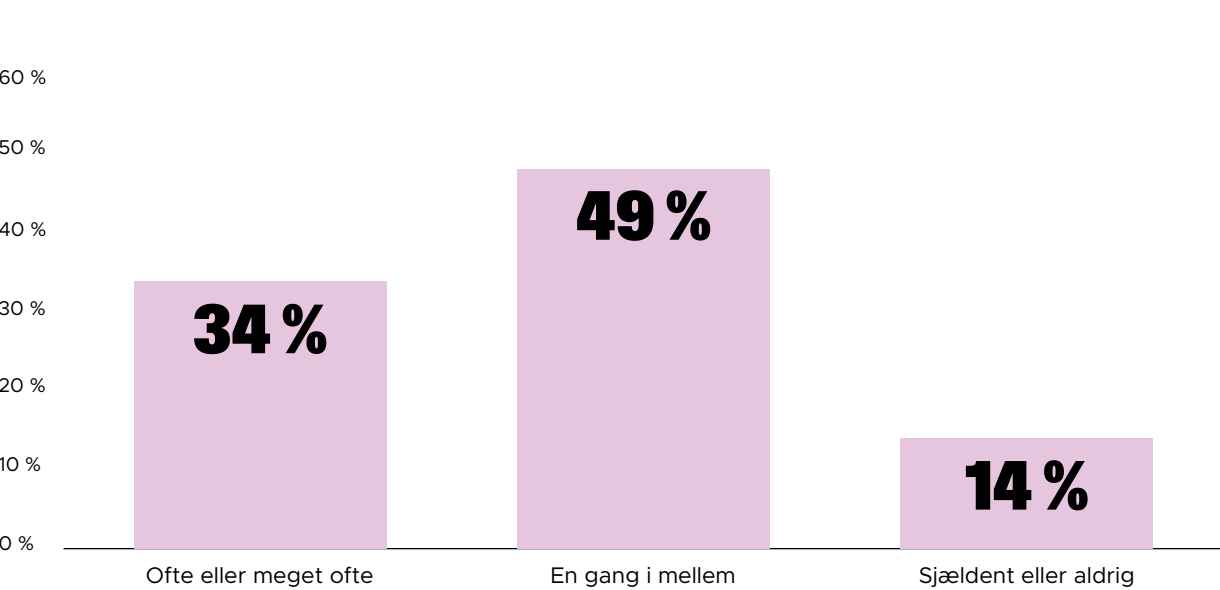
På erhvervsuddannelserne er brugen af generativ AI stigende. I 2024 havde 41 pct. af eleverne brugt generativ AI på deres uddannelse, men allerede i 2025 var andelen steget til 64 pct. Brugen varierer dog fra 47 pct. til 84 pct. mellem de fire hovedområder på EUD. Det viser data fra ”Det nationale elevpanel 2025”, som Center for IT i undervisningen udgav i 2025. Fire ud af ti EUD-elever siger i undersøgelsen, at de bruger AI ugentligt.⁴

Unge oplever, at AI kan være en hjælp i en tidspresst hverdag

Over halvdelen (52 pct.) af et deltagerpanel med en gennemsnitsalder på 18,6 år svarer, at de oplever generativ AI som en god hjælp i hverdagen. Det viser en undersøgelse fra 2025 udgivet af Democracy X. Undersøgelsens deltagere nævner bl.a., at de bruger AI til gennemlæsning af svære tekster, referatskrivning og forklaring af begreber. En fjerdedel (24 pct.) af deltagerne siger, at de er opmærksomme på begrænsningerne ved at bruge AI på deres uddannelser, heriblandt usikkerhed om, hvorvidt svar og information fra AI er pålideligt.⁵

Når AI-chatbots så hurtigt er blevet en integreret del af børn og unges hverdag, er det afgørende, at de er klædt ordentligt på til at vurdere deres svar: Hvornår er svaret brugbart, hvornår bør det undersøges nærmere, og hvornår er det forkert? Børns Vilkårs undersøgelse viser imidlertid, at omkring en tredjedel af de 9.-klasseselever, der bruger AI-chatbots, ofte eller meget ofte er i tvivl om, hvorvidt de svar, de genererer, er korrekte (figur 2).

Figur 2: ”Har du prøvet at være i tvivl om, om det svar, en AI-chatbot gav dig, var rigtigt?”

Note: Figuren er baseret på besvarelser fra 997 unge i 9. klasse, som har svaret 'Ja' til, at de har brugt en AI-chatbot. Spørgsmålet er kun blevet stillet til de unge, der har brugt en AI-chatbot inden for de seneste seks måneder. Tallene summerer ikke til 100 pct., da de 2 pct., der har svaret 'Ved ikke', ikke er inkluderet i figuren.

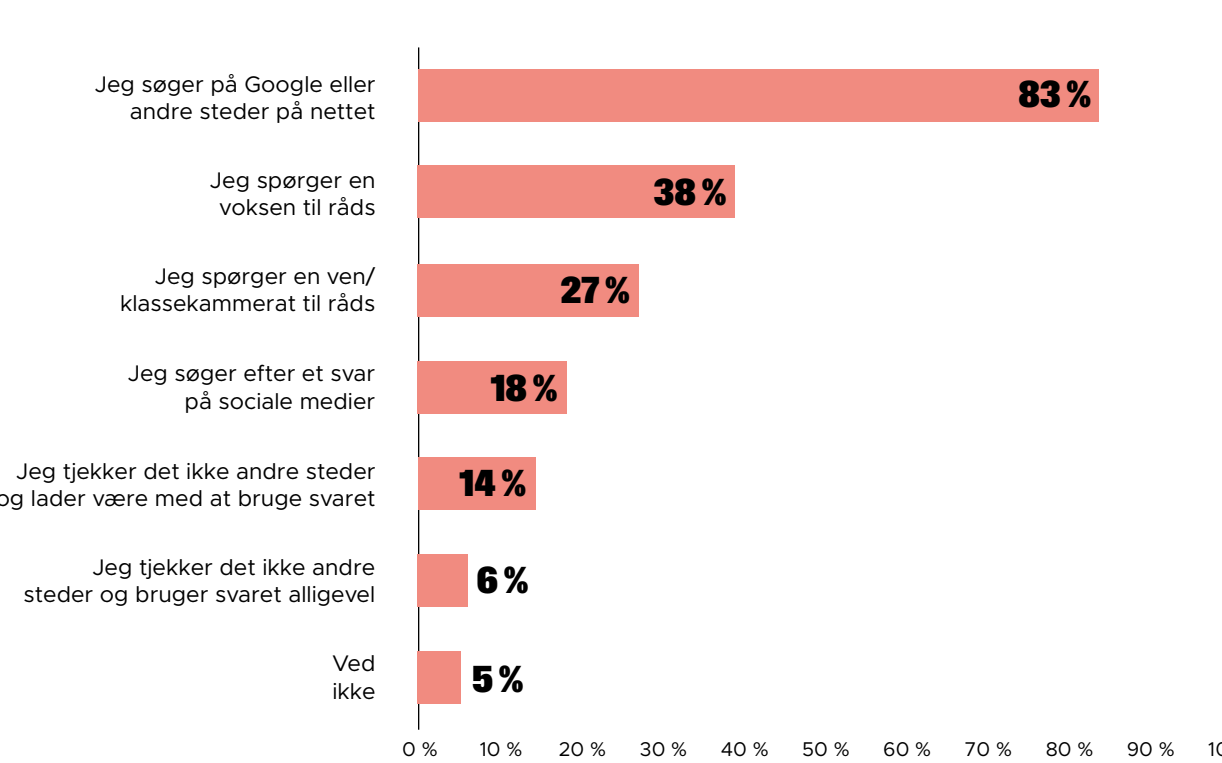
At mange unge udtrykker tvivl, kan ses som et tegn på, at de er opmærksomme på AI-chatbottens begrænsninger. At de forholder sig kritisk til de informationer, de får. Samtidig viser resultaterne også en stor forskel i, hvordan børnene forholder sig til de svar, AI-chatbotten genererer: Mens nogle ofte sætter spørgsmålstejn ved svarenes rigtighed, er der også mange, som sjældent eller aldrig oplever tvivl.

Det betyder, at børn og unge i forskellig grad er rustede til at vurdere kvaliteten af svaret fra en AI-chatbot. Evnen til at forholde sig kritisk til tjenesternes svar afhænger ikke kun af barnet selv. Nogle børn har voksne, som kan hjælpe dem med at udfordre og nuancere informationer fra AI-chatbots, mens andre i højere grad står alene med den vurdering. Derfor risikerer brugen af AI-chatbots at forstærke eksisterende uligheder, fordi børn har forskellige forudsætninger for at gennemskue eventuelle misvisende informationer og for at vurdere AI-chatbottens begrænsninger.⁶

Og det understreger behovet for fælles undervisning og vejledning i, hvordan man forholder sig kritisk til tjenesterne. Ellers risikerer ansvaret for at gennemskue fejl, mangler og misvisende informationer at blive placeret hos børn og unge, som har meget forskellige forudsætninger for at løfte det.

Når de unge bliver i tvivl om et genereret svar fra en AI-chatbot, er den mest almindelige strategi at søge videre andre steder på nettet. Men søger de videre på fx Google, møder de også her en AI-chatbot øverst på siden med fx annoncebetalte artikler. De nødvendige kompetencer til at vurdere, hvad der er troværdig information, ender derfor hos mange børn og unge.

Figur 3: ”Hvad gør du, hvis du er i tvivl om et svar fra en AI-chatbot?”

Figuren er baseret på 830 besvarelser fra 9.-klasser. Spørgsmålet er ikke stillet til de 167 unge, der har svaret 'Ved ikke', 'Sjældent' eller 'Aldrig' til, at de har været i tvivl om de svar, de får fra AI-chatbots. Da det har været muligt at vælge flere svar, summerer tallene ikke til 100 pct.

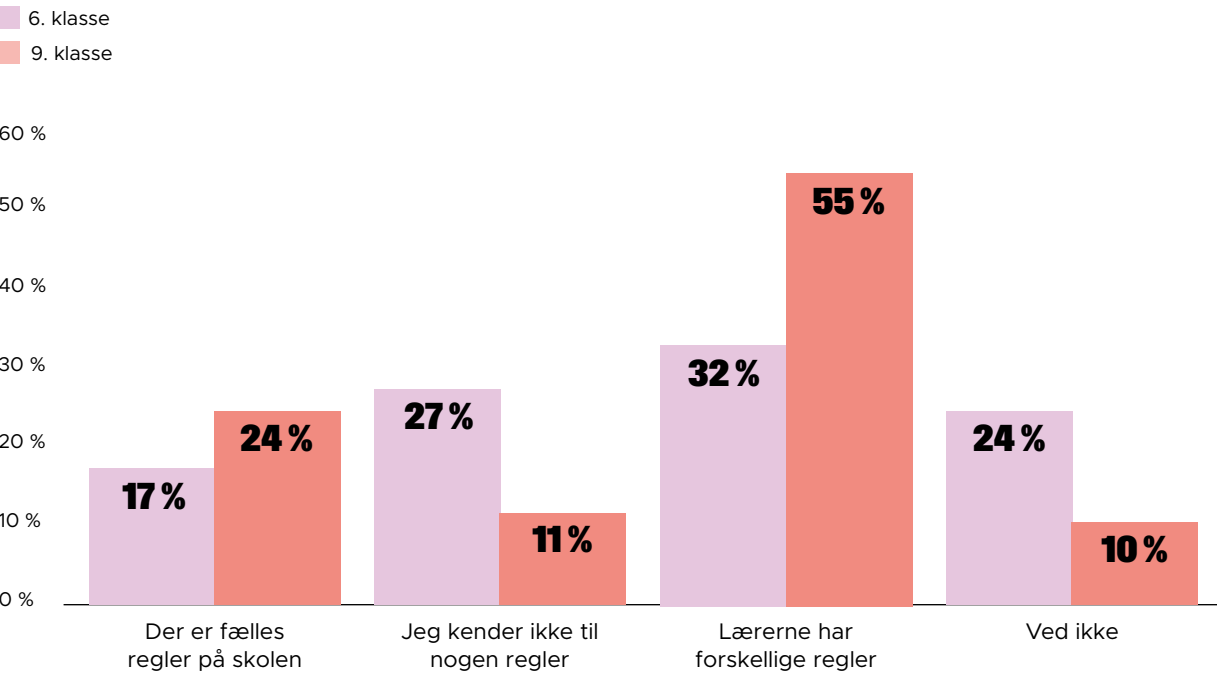

Børnene har svært ved at navigere i forskellige regler

At skolerne stadig er ved at finde deres fodfæste i brugen af AI-chatbots, afspejles tydeligt i børnenes og de unges fortællinger. Ligesom der er stor forskel på, om eleverne har fået undervisning i brugen af AI-chatbots, oplever mange også, at reglerne varierer fra lærer til lærer (figur 4).

17 pct. af eleverne i 6. klasse og 24 pct. af eleverne i 9. klasse svarer, at de kender til et fælles regelsæt for brugen af AI-chatbots på deres skole. Til sammenligning svarer over halvdelen af eleverne i 9. klasse, at deres lærere har forskellige regler for brugen af AI-chatbots. Samlet tegner der sig et billede af, at mange børn og unge enten ikke kender til fælles retningslinjer på deres skole eller oplever, at reglerne for brugen af AI-chatbots er uklare og varierer fra lærer til lærer.

Figur 4: "Er der regler for, hvordan I må bruge AI-chatbots i skolearbejdet?"

Figuren er baseret på 2.654 besvarelser (1.585 6.-klasser og 1.069 9.-klasser). De 38 børn, som har svaret, at de ikke ved, hvad AI-chatbots er, er ikke blevet stillet spørgsmålet.

Når reglerne varierer fra lærer til lærer, kan det være svært for børnene at vide, hvornår og hvordan de må bruge AI-chatbots i deres skolearbejde. Flere børn i undersøgelsen fortæller, at de skal navigere i forskellige forventninger og regler på tværs af fag og lærere. Det kommer bl.a. til udtryk i, at mange børn beskriver det som en uskreven regel, at AI-chatbots ikke må bruges i skolen:

6. KLASSE

- Interviewer: Har de [lærerne] nogen regler for, om I må bruge det til lektier og sådan noget?
- Otto: Det tror jeg ikke. Det tænker jeg ikke, vi må.
- Conrad: Nej. Men de har aldrig sagt det specifikt, at vi ikke må det.
- Otto: Nej.
- Interviewer: Okay. Så det er ligesom ikke blevet sagt, men det kan I mærke?
- Otto: Ja, det er lidt snyd.

Mange børn og unge forstår, at brugen af AI-chatbots kan kræve forskellige regler i forskellige fag. Alligevel oplever flere, at regler er udtryk for den enkelte lærers personlige holdning til tjenesterne frem for faglige overvejelser eller fælles retningslinjer på skolen. Når det er uklart, hvilke overvejelser der ligger bag reglerne, kan det skabe både forvirring og frustration hos børnene:

9. KLASSE

Rasmus: *Jeg synes, det er sådan lidt irriterende på en måde, at vi kan gå fra at have vores dansklærer, som er meget imod dem, til at vi har vores biologilærer, og han er meget åben med det og bruger det selv. Han er også meget åben med, at han bruger det til personlige ting også. Jeg synes, det er lidt forvirrende i forhold til ... må vi, må vi ikke? Selvfølgelig kan man jo altid spørge, og det er også det, jeg primært gør, hvis jeg er i tvivl om det, men stadig bare den der undren, man får over, hvorfor siger han ja, og hun siger nej.*

Rasmus' erfaring peger på en større tendens, hvor AI-chatbots endnu ikke har fundet en fast plads i undervisningen. De børn, som Børns Vilkår har talt med, fortæller om meget forskellige undervisningspraksisser i forhold til AI-chatbots: De møder alt fra lærere, der forbyder brugen af dem, til lærere, der selv gør brug af dem både i og uden for undervisningen. Eleverne fortæller på tværs af interviewene om initiativer fra lærere, hvor AI-chatbots bruges til at skabe billeder, skrive historier, formulere spørgsmål og udvikle idéer til opgaver. Resultatet bliver skiftende regler fra lektion til lektion. Og derfor bliver elevernes muligheder for at lære om brugen af AI-chatbots i høj grad bestemt af, hvilke lærere de har:

9. KLASSE

Kristine: *Ja, men jeg har hørt mange, hvor man faktisk bruger det i timerne, og bruger det til noget. Det synes jeg ikke, vi gør særlig meget på vores skole overhovedet. Andet end vi mere bliver talt fra, og det er kæmpe snyd og sådan noget.*

At lærere har forskellig praksis i undervisning, er et grundvilkår for undervisning, som eleverne er vant til. Men manglende fælles retningslinjer for AI-chatbots kan forstærke usikkerheden om, hvordan de må bruges.

Ligeledes fortæller Malthe og Marcus, at det er tydeligt, hvordan nogle lærere også selv bruger det til at formulere opgaver. Det understreger, hvordan både holdning og anvendelse kan variere mellem lærere, og at det ikke kun er et redskab, eleverne bruger.

9. KLASSE

Malthe: *Hvis de skal lave en opgave eller noget, de skal give til os, kan de godt finde på at bruge ChatGPT.*

Interviewer: *Okay. Hvad tænker I om det?*

Malthe: *Lidt dovent, men altså, det går nok.*

Marcus: *Det er lidt sjovt.*

RETNINGSLINJER TIL FOLKESKOLEN

Der findes ingen nuværende nationale retningslinjer for, hvordan generativ AI må bruges i folkeskolens undervisning. Det er skolebestyrelsen på den enkelte skole, der fastsætter og godkender undervisningsmidler. Det er ikke tilladt at bruge generativ AI ved skriftlige og mundtlige prøver i folkeskolen.

I juni 2025 offentliggjorde Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) syv anbefalinger til folkeskolernes arbejde med generativ kunstig intelligens. Anbefalingerne understreger, at børn skal lære at bruge AI kritisk og reflekteret, og at skolerne skal tage aktivt stilling til, hvordan teknologien anvendes i undervisningen.

STUKs syv anbefalinger til folkeskolen⁷

1. Formuler fælles retning og rammer for brug af generativ AI.
2. Brug løsninger, som overholder gældende GDPR-regler.
3. Understøt dialog og erfaringsudveksling blandt det pædagogiske personale om teknologiens muligheder og begrænsninger.
4. Prioriter udvikling af det pædagogiske personales viden, færdigheder og didaktiske kompetencer.
5. Anvend kun AI, når det giver faglig, didaktisk og pædagogisk mening.
6. Tal med eleverne om, hvordan, hvornår og med hvilket formål de kan bruge generativ AI i de enkelte fag.
7. Fortæl forældrene om skolens tilgang til generativ AI.

Unge oplever, at AI kan være en hjælp i en tidspresset hverdag

Den nye regering, som er tiltrådt i 2026, har varslet en national strategi for AI i skole- og uddannelsessektoren. Det kommer samtidig med, at lærere efterspørger rammer og viden om, hvordan de skal undervise i kunstig intelligens. En undersøgelse fra 2026, lavet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) viser, at teknologiforståelse og AI kommer til at fylde mere i grundskolen, hvilket skaber et stigende behov for efteruddannelse af grundskolens lærere i disse emner. Ligeledes efterspørger lærerne også selv kompetencer til at anvende AI i undervisningen på en måde, der understøtter elevernes læring.⁸

ER DU LÆRER ELLER SKOLELEDER?

Her kan du læse Børns Vilkårs fire anbefalinger til brug af AI-chatbots i skolen: www.fagunivers.bornsvilkar.dk/anbefalinger-til-skolen-om-ai-chatbots

Med ønsket om at lære

I Børns Vilkårs interviews med børn og unge fortæller mange af dem, der bruger AI-chatbots i skolearbejdet, at de forsøger at bruge tjenesterne som et redskab, der understøtter deres læring. Flere beskriver især, hvordan AI-chatbots kan bruges som en slags lektiehjælp, der kan forklare det faglige stof på en anden måde end den, de møder i undervisningen. Det oplever bl.a. 15-årige Lea, som bruger AI-chatbots til at få hjælp til at forstå opgaver frem for at få svarene serveret.

9. KLASSE

Lea: *For eksempel hvis jeg skal bruge den til en opgave. Jeg kan jo godt bruge den til at formulere opgaven på en anden måde, så jeg bedre forstår det, eller forklare, hvordan jeg skal løse opgaven, men jeg må ikke bruge den til at få svar på en opgave. Og jeg skal selvfølgelig være kildekritisk igen.*

Børnene beskriver AI-chatbots som et supplement til den hjælp, de får fra lærere og voksne derhjemme. Det kan fx være i situationer, hvor læreren ikke har tid til at nå rundt til alle elever i klassen, eller hvor forældre og andre voksne ikke har tid eller mulighed for at hjælpe med lektierne:

9. KLASSE

Ditte: *Det er bare, at nogle gange, hvis man har lidt svært ved at – fordi nogle gange synes jeg måske, at lærerne ikke er så gode til at komme rundt til alle og hjælpe, og så bliver man nødt til ligesom selv at tage over.*

For nogle børn fungerer AI-chatbots som en ekstra hjælp, når voksne ikke har tid eller føler sig rustet til at hjælpe med et bestemt fagligt emne. Andre fortæller, at det kan være svært at bede om hjælp, og at AI-chatbots derfor kan opleves som en mere tilgængelig måde at få støtte på:

6. KLASSE

Alma: *Fordi der er nogle perioder, hvor jeg faktisk har det lidt svært ved for eksempel matematik, og så spørger jeg lidt ind til: 'Kan du hjælpe mig med det her?' fordi jeg forstår det ikke, og det er også lidt sværere at spørge ens forældre, end det er at spørge ChatGPT. Jeg synes, det er lidt svært at komme i gang med en samtale og sige til ens forældre, at okay jeg har lidt svært ved den her, end det er at spørge ChatGPT. Så har jeg det meget nemmere ved at snakke med ChatGPT, end jeg har med mine forældre.*

Fortællingerne peger på, at AI-chatbots i nogle tilfælde står i stedet for at spørge fx en voksen om hjælp. Det kan på den ene side give mulighed for hjælp i situationer, hvor børn og unge ellers vil stå alene med en opgave. På den anden side kan barrieren for at spørge lærere eller forældre om hjælp opleves endnu højere, hvis man primært får erfaring med at spørge en AI-chatbot frem for en voksen. Forskning på danske videregående uddannelser har vist, at eleverne i udbredt grad stadig foretrækker at tale med klassekammerater eller lærere, når de skal have forklaret skoleopgaver.⁹

Flere fortæller om positive erfaringer med undervisningsrettede løsninger som SkoleGPT. Molly på 13 år beskriver fx, hvordan værktøjet hjalp hende med at indhente et fagligt efterslæb efter et skoleskift og gav hende muligheden for hurtigere at komme på niveau med sine nye klassekammerater.

Det er dog ikke alle, der er lige begejstrede for at bruge AI til skolearbejde. Nogle børn synes slet ikke, at AI-chatbots hører til i skolen. For Patricia og Lili er brugen af AI tydeligvis noget, de mener giver dårligere læringsforudsætninger i skolen:

6. KLASSE

Interviewer: *Der er også mange, der siger, de bruger det til skolearbejde. Hvad tænker I om det der med, at man bruger AI til at lave lektier og sådan noget?*

Patricia: *Meget forkert, fordi du lærer ikke noget. Du kan ikke få et job af det. Fordi du ender ude på gaden, fordi du kan ikke få noget job. Fordi det er den, der har gjort det hele. Så det synes jeg ikke er særlig godt.*

Lili: *Jeg vil ikke sige, at man bliver dummere og dummere, men jeg vil bare sige, at man ikke lærer noget særlig meget [...] Og måske ved du ikke sådan, hvad noget betyder, men bare kopierer det hele af. Hvis nu [den] på et eller andet tidspunkt giver et forkert svar, så har du dumpet din test. Det er også meget dårligt at bruge det. Eller som Patricia siger, man kan ikke få et job af det der. Man skal have hjernen.*

Den modstand, Patricia og Lili har over for AI-chatbots til skolebrug, er ikke en udbredt holdning i vores interviews. Mange børn påpeger dog, at AI-chatbots kan udfordre mulighederne for læring.

Ofte er det børnene selv, der står med ansvaret for at vurdere, hvornår en AI-chatbot hjælper dem med at lære – og hvornår den begynder at stå i vejen for deres læring. Flere børn beskriver, hvordan de løbende må tage stilling til, om tjenesterne gør dem klogere, eller om de overtager dele af det arbejde, de egentlig selv skulle have udført:

9. KLASSE

Emilija: *[...] Jeg har brugt den ret meget til opgaver. Men [...] jeg kan godt se, mit niveau er faldet, og så er jeg sådan, ej det kan jeg jo ikke blive ved med. Så nu er jeg begyndt at skære ned på den i forhold til, hvor meget jeg bruger den til opgaver. Og jeg spørger mine forældre, fordi det var jeg jo sådan lidt stoppet med, for nu kunne jeg det jo selv, eller nu kunne chat jo gøre det for mig.*

[...]

Interviewer: *Ja, så du kan mærke, at du bliver mindre god af, at den [...]*

Emilija: *Fordi jeg tænker jo ikke. Altså, det er bare den, der tænker for mig.*

Flere børn beskriver på samme måde, at de kan føle sig fanget mellem at bruge AI-chatbots som hjælp til en opgave og samtidig blive fristet til at kigge på det færdige forslag. Sådan kan intentionen om blot at få begyndende hjælp hurtigt glide over i, at AI-chatbots løser opgaven for eleven. Der ligger med andre ord et stort ansvar hos det enkelte barn for selv at navigere i grænsen mellem at bruge tjenesterne som et læringsredskab og som en genvej.

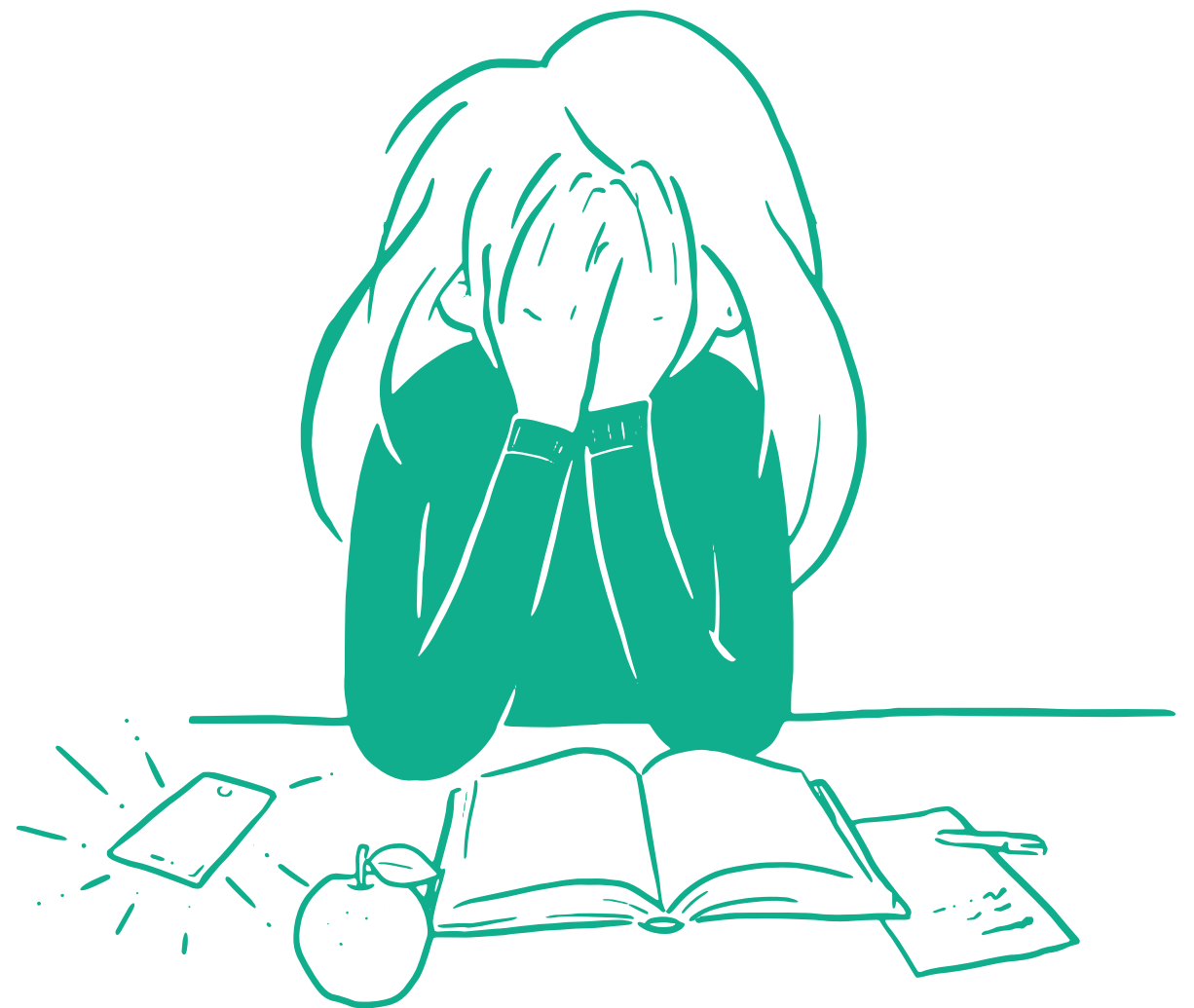
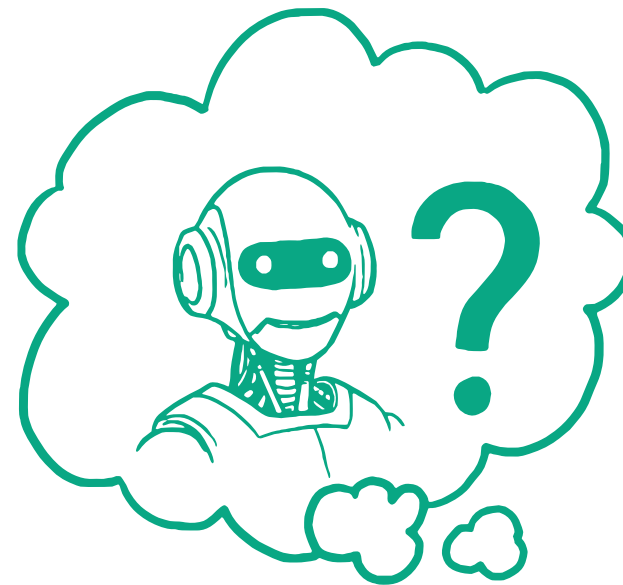
Det afspejles også i børnenes egne bekymringer. Mens nogle oplever, at AI-chatbots hjælper dem med at lære og forstå mere, frygter andre at blive dårligere til selv at tænke, reflektere eller løse opgaver. Nogle børn beskriver ligefrem, at de bevidst har valgt at bruge AI-chatbots mindre – eller helt lader være af den grund.

Børnenes frygt er ikke ubegrundet. For generative AI-chatbots som ChatGPT er udviklet til at hjælpe brugeren så effektivt som muligt og er i udgangspunktet designet til at levere svar frem for at understøtte en længere læreproces. Forskning peger desuden på, at omfattende brug af AI-støtte i visse læringssituationer kan mindske den aktive bearbejdning af det faglige stof, sammenlignet med når elever selv arbejder sig frem til svaret.¹⁰

Hvornår understøtter eller undergraver tjenesterne vejen til læring? Det kræver faglige ressourcer at gennemskue. Samtidig kan det for børn være vanskeligt at vælge AI-chatbots fra, hvis de samtidig har erfaring med, at det kan være en hurtigere vej til de gode karakterer:

9. KLASSE

Kasper: *Det har jeg også selv oplevet i 8. klasse [...] sidste år, hvor jeg ... Ja, jeg lavede sgu ikke så meget der. Jeg brugte bare ChatGPT, og det gik egentlig fint nok. Altså ... Jeg fik bedre karakterer dengang, end jeg gør nu, men nu bruger jeg så heller ikke alt det der AI. Sidste år [...] var det jo bare rent 10-taller og 12-taller.*

KAPITEL 2

Snyd eller hjælp? Answaret lander ofte hos børnene

Med AI-chatbots har børn og unge i dag fået et redskab, som i praksis kan løse næsten alle opgaver i skolen. Og bruger man teknologien til skolearbejde, oplever mange børn og unge også at få markant bedre karakterer. Fristelsen vokser, og det stiller endnu større krav til elevernes selvdisciplin, mens de bliver efterladt med et svært dilemma: Holder man sig fra at snyde, kan man muligvis få en lavere karakter end de klassekammerater, der vælger at bruge AI-chatbots til opgaverne.

Hvor går grænsen mellem snyd og hjælp, når man bruger AI-chatbots til sine skoleopgaver?

Spørger man de fleste af de børn, som Børns Vilkår har talt med, giver de udtryk for, at de ofte ikke er i tvivl om, hvornår de snyder – fx når de får AI-chatbots til at lave deres skolearbejde for sig. Men de oplever også, at grænsen mellem hjælp og snyd ikke altid er skarp, og at den gråzone kan være svær at navigere i.

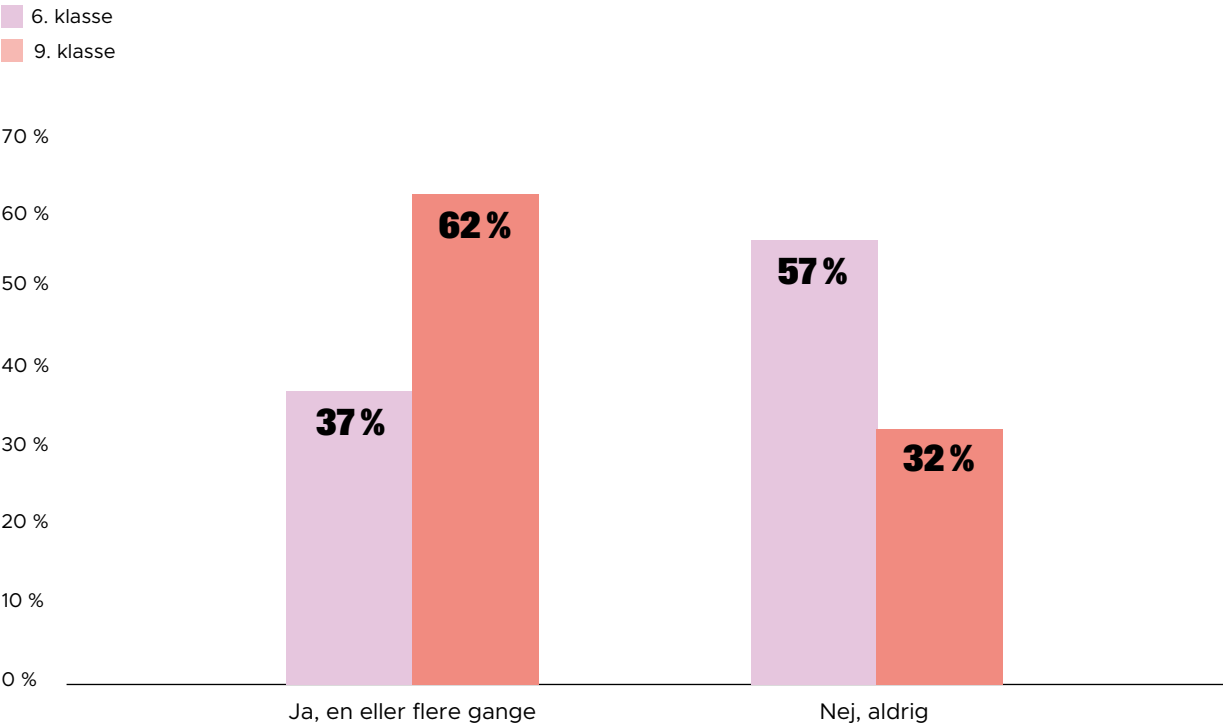
HVAD BETYDER 'SNYD'?

Når vi i Børns Vilkårs spørgeskemaundersøgelse bruger begrebet 'snyd', tager vi afsæt i børnenes egne forståelser af, hvad de vurderer som snyd. Før udviklingen af spørgeskemaet gennemførte vi eksplorative interviews med børn og unge på de samme klassetrin, og her erfarede vi, at det var let for børnene at forstå og svare på, om de havde snydt. Derfor har vi valgt at læne os op ad deres egne definitioner.

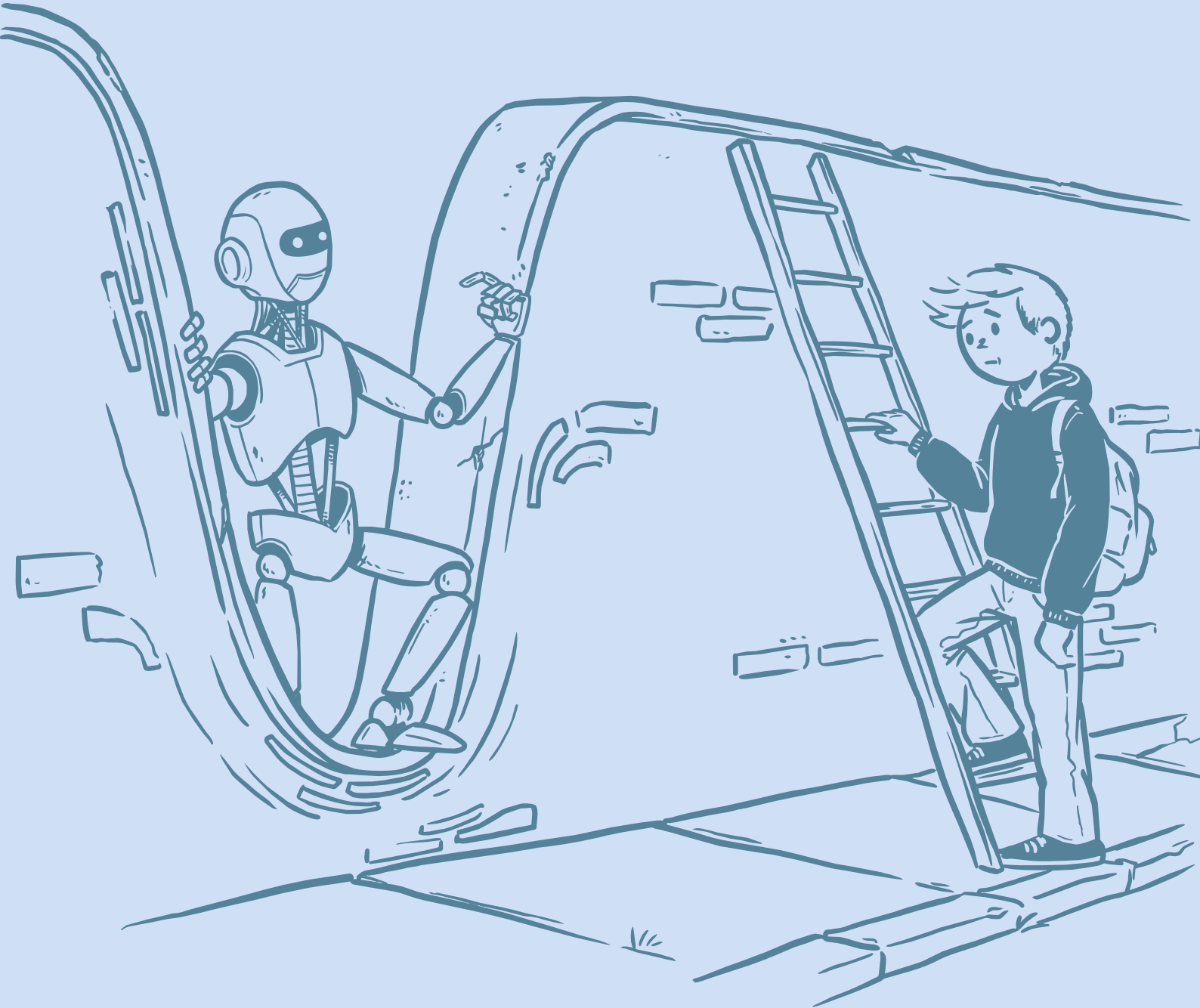
Når vi stiller børn og unge, som har prøvet at bruge AI-chatbots, spørgsmålet "Har du nogensinde brugt en AI-chatbot til at snyde i dit skolearbejde?" er de overordnet næsten ligeligt fordelt: 48 pct. svarer, at de har brugt dem til at snyde. Mellem klassetrinene er der dog forskel. For de unge i 9. klasse er det 62 pct., der svarer, at de har brugt en AI-chatbot til at snyde en eller flere gange, mens det for børnene i 6. klasse er 37 pct. Det stemmer overens med, at det især er elever i 9. klasse, der bruger AI-chatbots til skolearbejde. Derudover er der ingen signifikant forskel på, hvor mange piger og drenge der har brugt en AI-chatbot til at snyde.

Figur 5: "Har du nogensinde brugt en AI-chatbot til at snyde i dit skolearbejde?"

Figuren er baseret på 2.319 besvarelser (1.309 6.-klasser og 1.010 9.-klasser). De 373 børn, som har svaret, at de aldrig har brugt en AI-chatbot, eller at de ikke ved, hvad en AI-chatbot er, er ikke blevet stillet spørgsmålet. Andelene summerer ikke til 100 pct., da svarkategorien "Ved ikke" ikke er inkluderet i figuren.

Til Børns Vilkår fortæller mange børn og unge, at de ikke er overraskede over, hvor stor en andel af elever på deres alder der svarer, at de har prøvet at snyde med AI-chatbots. Nogle har selv prøvet at bruge AI-chatbots til at snyde, mens andre kender til klassekammerater, som gør det.

Når AI-chatbots gør det så nemt at få løsningen serveret, stiller det store krav til børns selvkontrol ikke at tage genvejen. Mange beskriver desuden, at tjenesterne er nemme og intuitive at bruge. Det skyldes, at AI-chatbots oftest er designet til at fastholde brugeren ved altid at foreslå yderligere assistance. Flere peger da også på, at det kan være svært at modstå fristelsen, når tjenesten altid er lige ved hånden og er programmeret til altid at levere svarene:

6. KLASSE

Interviewer: *Hvorfor tror I, at børn på jeres alder bruger AI-chatbots til at snyde i deres skolearbejde?*

Anisa: *Fordi det er så nemt. Du kan jo sådan sende et billede af din opgave [...] Den kommer med alle svarene, og så kan det godt være, at alle svarene ikke er rigtige, fordi den laver nogle gange fejl, men alligevel er det meget hurtigere end bare at sidde og lave det.*

Som Anisa beskriver, kræver ChatGPT ikke nogen særlig teknologiforståelse eller forhåndskendskab til opgaven for at kunne bruges – i modsætning til fx en lommeregner til matematikopgaven. Men der kan være mange forskellige årsager til, at eleverne har prøvet at snyde. Andre fortæller også, at de især kan finde på at gribe til en AI-chatbot, når de føler sig pressede i hverdagen:

9. KLASSE

Tilde: *Altså, jeg kender nogle, hvor vi har haft lang tid til det [afleveringerne], men man har haft planer hver eneste dag [...] Og så er det sådan, at man skal noget hele tiden, og jeg har ikke tid i frikvartererne, for der har jeg andre lektier, så er det bare nemmere hurtigt at skrive "Kan du godt skrive den her, som en 9.-klasser ville skrive det", og så måske bare lige gå ind og rette nogle ord, hvis man ikke har tid. Så er det bare nemmere, end at man skal bruge tre timer om natten på det.*

Tildes beskrivelse er et mønster, der går på tværs af interviewene: Når en presset hverdag møder AI-redskabernes tilgængelighed, bliver fristelsen svær at modstå. Andre beskriver fx, at de kan finde på at bruge AI-chatbots, hvis alternativet er at sidde med lektier i et frikvarter eller til ud på natten. Børns Vilkår har tidligere dokumenteret, at det er udbredt blandt børn og unge at føle sig pressede i hverdagen – særligt for piger i 9. klasse.¹¹

Samtidig fortæller flere, at når man først har oplevet, hvor nemt det er at lave sine opgaver med AI, kan det være endnu sværere at lade være:

9. KLASSE

Kasper: *Det er svært, du magter ikke, du har andre ting at tage dig til, som du synes er vigtigt, og så har du måske lige prøvet det en gang med en af dine venner, fordi du ikke lige kunne nå det, og så er det bare blevet til en vanesag, fordi det var ... 'Hov, der fik jeg en god karakter.'*

Flere børn og unge fortæller, at de kan få markant bedre karakterer ved at bruge AI til deres skolearbejde. Samtidig viser vores interviews, at mange er så bevidste om de mulige konsekvenser for deres egen læring, at de fravælger at snyde med en AI-chatbot. Også selvom det kan betyde, at de får lavere karakterer end de af deres klassekammerater, der fortsat vælger at anvende dem.

”Jeg vil ikke sige, at det var megameget snyd. Det er der måske nogen, der synes”

Som beskrevet i begyndelsen af kapitlet beretter flere børn og unge om, hvordan brugen af AI til skolearbejdet kan bevæge sig på kanten af, hvad der kan kategoriseres som snyd. Men hvornår deres brug er regulært snyd eller blot en hjælpende hånd, kan være svært for eleverne at afkode. De bliver, som Dagmar beskriver, i tvivl om, hvornår det er ”rigtigt snyd” eller blot ”lidt snyd”:

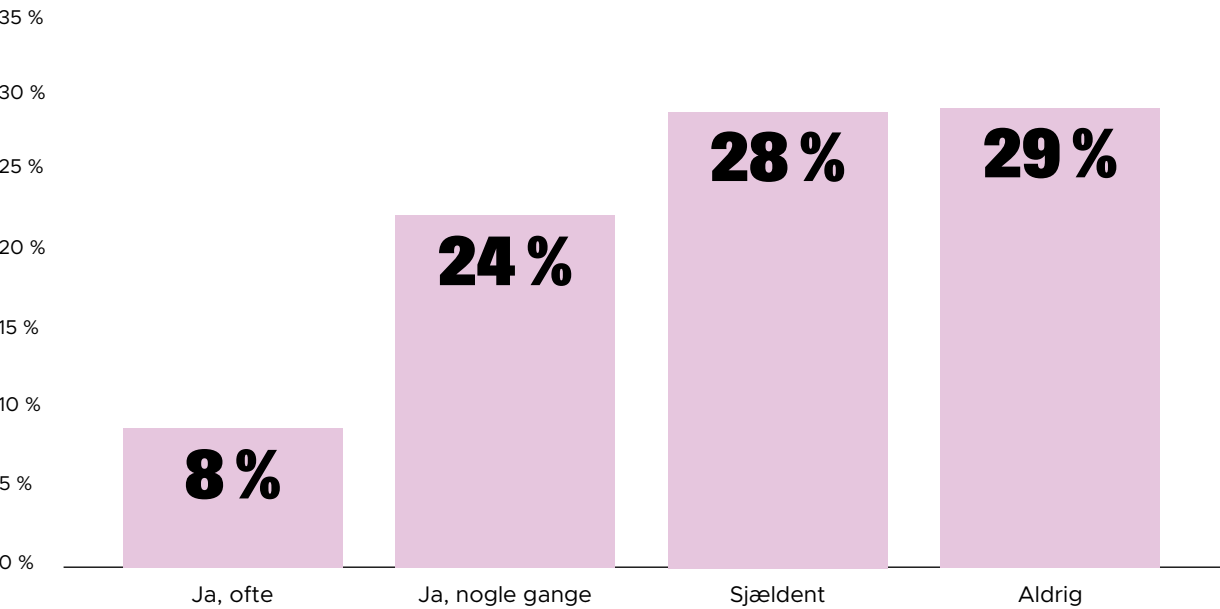
9. KLASSE

Interviewer: *Er det svært at vide, hvornår man snyder?*

Dagmar: *For jeg bruger det nogle gange, hvis jeg er lidt 'late' på en aflevering og sådan noget, så skriver jeg måske det, jeg har skrevet, som nok ikke er helt nok – så spørger jeg lige: 'Kan du lige fylde nogle flere ord på', fordi jeg ikke er særlig god til sådan at fylde meget på det og sådan. Så hjælper den mig, og så giver den mig nogle flere ord [...] Men jeg vil ikke sige, at det var megameget snyd. Det er der måske nogen, der synes ... Men jeg bruger den jo ikke til test overhovedet. Det er jo bare mig selv.*

At børnene har svært ved at afkode, om deres brug er snyd eller legitim, understøttes også af vores spørgeskemaundersøgelse: Mens 32 pct. af børnene og de unge i 6. og 9. klasse svarer, at de nogle gange eller ofte har været i tvivl om, hvornår det er snyd at bruge en AI-chatbot til skolearbejdet, angiver 29 pct., at de aldrig er i tvivl.

Figur 6: "Er du i tvivl om, hvornår det er snyd at bruge en AI-chatbot i dit skolearbejde?"

Note: Figuren er baseret på 2.654 besvarelser (1.585 6.-klasser og 1.069 9.-klasser). De 38 børn, som har svaret, at de ikke ved, hvad AI-chatbots er, er ikke blevet stillet spørgsmålet. Andelene summerer ikke til 100 pct., da svarkategorien "Ved ikke" ikke er inkluderet i figuren.

Overordnet set fortæller børnene og de unge, at nogle former for anvendelse "klart" overskrider grænsen. Der er bred enighed om, at det er snyd at kopiere AI-genereret materiale direkte, eller at AI-chatbotten løser opgaver for én. Det fortæller Johan fra 9. klasse:

9. KLASSE

Johan: *Ja, jeg tror for det meste, at det er det der med, hvis ikke du kopierer noget ned derfra, så har det ikke ... så er det ikke gået helt galt, kan man sige.*

Samme holdning ser vi også i andre interviews: Hvis elever behandler AI som en traditionel kilde ved ikke at skrive af, men i stedet omskriver AI-chatbottens output med deres egne ord, oplever de ikke, at de overskrider nogen grænser.

Snyd med AI kan blive en del af normerne i klassen

Ud over at spørge, om eleverne selv har prøvet at snyde med en AI-chatbot, har vi også spurgt, hvor mange af deres klassekammerater de selv tror har snydt. Resultatet fra Børns Vilkårs spørgeskemaundersøgelse er tydeligt: De elever, der vurderer, at flere af deres klassekammerater har brugt AI-chatbots til at snyde, har også i højere grad selv snydt, mens de elever, der vurderer, at udbredelsen af snyd er lavere, er mindre tilbøjelige til selv at have snydt.

At der er tale om normer i klasserne, afspejles også i, at børnene i gennemsnit vurderer omfanget af snyd i deres klasse nogenlunde præcist.

Ved at tildele hver klasse et unikt anonymiseret ID kan vi analysere variationer mellem klasser. Her er forskellene betydelige: Klasser, hvor mange børn selv har snydt, har i næsten alle tilfælde også en tilsvarende opfattelse af, at deres klassekammerater snyder. Omvendt ser vi, at der i klasser med lav selvrapporteret snyd også er en opfattelse af, at relativt færre klassekammerater snyder. Som det fremgår af faktaboksen nedenfor, er spændet mellem de klasser med mest snyd og mindst snyd stort.

Mønsteret tyder på, at snyd med AI-chatbots ikke blot er et individuelt valg, men i høj grad er indlejret i klassekulturen, hvor adfærden kan være normaliseret.

MARKANTE FORSKELLE MELLEM KLASSE

Klasserne med mest snyd

I de tre 9.-klasser, hvor snyd med AI-chatbots er mest udbredt, fortæller 92 pct. af eleverne, at de har brugt en AI-chatbot til at snyde. Her har størstedelen af eleverne (67 pct.) snydt flere gange. 8 pct. svarer, at de aldrig har snydt. Eleverne i de klasser opfatter samtidig snyd som meget udbredt blandt klassekammeraterne: Når vi spørger dem, om deres klassekammerater snyder, svarer de i gennemsnit enten 'Næsten alle' eller 'De fleste'.

Klasserne med mindst snyd

I den modsatte ende finder vi de tre 9.-klasser, hvor 28 pct. af eleverne har snydt mindst én gang. 64 pct. af eleverne svarer her, at de aldrig har snydt med AI. De elever oplever også et væsentligt lavere snydniveau blandt klassekammeraterne: Deres svar ligger i gennemsnit på 'Omkring halvdelen'.

Til sammenligning er gennemsnittet på tværs af alle 69 9.-klasser i undersøgelsen på 62 pct., der har snydt mindst én gang. Kontrasten mellem de mest og mindst snydprægede klasser er markant: 64 procentpoint flere har snydt i de klasser med mest snyd, sammenlignet med klasserne med mindst.

Katten efter musen: AI kan skabe mistillid mellem elev og lærer

Den udbredte brug af AI-chatbots blandt både elever og lærere skaber usikkerhed om, hvornår noget er AI-genereret, og det kan give eleverne en oplevelse af, at lærerne ikke har tillid til, at de ikke snyder med opgaverne. Også eleverne imellem kan usikkerheden skabe spændinger og oplevelser af uretfærdighed.

Når børn og unge i vores interviews fortæller om snyd med AI-chatbots, er det tydeligt, at der også følger en risiko for at blive opdaget med. De svar, der genereres af AI-chatbots, er ofte meget velformulerede og uden fejl i både stavning og grammatik. Resultatet kan dermed komme til at virke for voksent i forhold til elevernes normale niveau – særligt i 6. klasse. Flere børn fortæller, at lærerne til tider godt kan gennemskue en AI-produceret tekst, eller hvis usædvanligt mange pludselig får 12 i en matematikaflevering.

Enkelte elever nævner også, at lærere selv har brugt AI-værktøjer til at identificere AI-genereret tekst i afleveringer. Samtidig nævner eleverne, at der findes værktøjer til at omgå den kontrol, men at det kræver en vis omtanke ikke at blive opdaget:

9. KLASSE

Bertram: *[...] så siger læreren altid: 'Det er så nemt at finde ud af, om I har brugt ChatGPT, så lad nu være med det.' Men altså, halvdelen af vores klasse bruger det jo. Der er nogle, der bare er dårligere til at bruge det end andre, men hvor de så bare sætter det ind i Humanizer, og så går det alligevel.*

Humanizer, som Bertram nævner, er et af den slags værktøjer. Her kan man sætte en AI-genereret tekst ind og instruere redskabet i at få den til at lyde som fx en elev i 6. klasse. Værktøjer som disse, til både at producere og skjule AI-genereret indhold, findes allerede i mange andre former, og det kan resultere i et kapløb, hvor nye AI-redskaber medfører nye måder at omgå dem på.

Denne "katten efter musen"-leg medfører også en risiko for, at der opstår mistillid mellem lærere og elever. Det fortæller Johanne og Naja fra 9. klasse, der også beskriver, hvordan lærernes redskaber til at afsløre brug af AI-chatbots kan tage fejl:

9. KLASSE

Johanne: *Så det [scanneren] kan sagtens tage fejl, og så får du jo konsekvenserne af noget, du ikke har gjort, fordi den siger, du har brugt chat.*

Naja: *Det skaber virkelig sådan, hvad hedder det modsatte af tillid? Altså det ...*

Interviewer: *Mistillid?*

Naja: *Mistillid, præcis. Mellem lærer og elev, fordi så skal man lige pludselig sådan til at diskutere, hvorvidt man har brugt chat eller ikke har brugt chat.*

Som Johanne og Najas oplevelser viser, kan selv elever, der ikke snyder, blive ramt af den mistillid, som brugen af AI-chatbots til snyd kan skabe.

Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt elever i 6. og 9. klasse, som er en del af Børns Vilkårs skolepanel, samt kvalitative interviews med børn og unge på samme klassetrin.

Spørgeskemaundersøgelse blandt børn og unge i 6. og 9. klasse

I foråret 2026 udsendte Børns Vilkår en spørgeskemaundersøgelse til de børn og unge i 6. og 9. klasse, der deltager i Børns Vilkårs skolepanel. I alt 2.692 børn har besvaret undersøgelsen i perioden 2. februar-13. marts 2026. Spørgeskemaet besvares i undervisningstiden. Det er frivilligt at deltage i undersøgelsen. Spørgeskemaet indeholder en grundig introduktion og har desuden en oplæsningsfunktion målrettet børn med læsevanskeligheder. Elevernes forældre er på forhånd informeret om gennemførelsen af undersøgelsen.

Børns Vilkårs skolepanel

De børn og unge, der har besvaret undersøgelsens spørgeskema, er alle en del af Børns Vilkårs skolepanel. Skolepanelet bestod pr. 13. marts 2026 af 291 klasser (144 6.-klasser og 147 9.-klasser) fra 151 almene grundskoler fra hele landet. Skolerne deltager i panelet i en periode på tre år, og de samme klasser inviteres til undersøgelser, fra børnene går i hhv. 4. og 7. klasse, til de går i hhv. 6. og 9. klasse. Skolepanelet er etableret i efteråret 2023. For at sikre, at alle typer almene grundskoler er repræsenteret i panelet, har vi ved en klyngeanalyse identificeret syv forskellige segmenter af skoler. Segmenteringen er foretaget på skoleniveau og tager udgangspunkt i følgende udvalgte variabler for folkeskoler:

- Andel af børn, hvor forældrenes højeste gennemførte uddannelse er grundskole
- Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen
- Andel af børn af udenlandsk herkomst
- Gennemsnitligt fravær
- Overgang til ungdomsuddannelse
- Andel af børn med høj trivsel.

For privatskoler tager segmenteringen udgangspunkt i følgende tilgængelige variabler:

- Andel af børn, hvor forældrenes højeste gennemførte uddannelse er grundskole
- Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen
- Andel af børn af udenlandsk herkomst.

Hvert af de syv segmenter har en fast andel i en segmenteringsnøgle, som angiver, hvor mange klasser og skoler fra hvert segment der er brug for, for at sikre repræsentativitet på skoleniveau. Segmenteringsnøglen fungerer som rettesnor for både rekrutteringen af klasser til skolepanelet og i indsamlingen af besvarelser i hver enkelt undersøgelse. Analyseudvalget i denne undersøgelse er repræsentativt på skoleniveau for alle syv segmenter. Undersøgelsens svarprocent på klasse- og elevniveau fremgår af tabel 1. Yderligere information om vores børnepaneler og metoder til børneinddragelse findes på vores hjemmeside: www.bornsvilkar.dk/boernepaneler.

Tabel 1: Oversigt over antal besvarelser og svarprocenter

Klassetrin	Antal klasser i panelet	Antal klasser, der har svaret	Antal mulige elev-besvarelser	Antal faktiske elev-besvarelser	Svarprocent på klasse-niveau	Svarprocent på elev-niveau
6. klasser	144	88	2.894	1.609	61 %	56 %
9. klasser	147	65	2.969	1.083	44 %	36 %
I alt	291	153	5.864	2.692	53 %	46 %

Note: Antal mulige besvarelser på elevniveau er beregnet pba. antallet af klasser i panelet og en gennemsnitlig klassekvotient på 20,1 på 6. klassetrin og 20,2 på 9. klassetrin. Klassekvotienterne er hentet fra www.dst.dk og er en beregning pba. antallet af elever pr. 1. oktober 2025.

Tabel 2: Resultat af repræsentativitetstest på køn og klassetrin

			Analyseudvalg		Population			
			Antal	Andel	Antal	Andel	Z-værdi	P-værdi
Køn	6. klasse	Dreng	771	48,4 %	30.864	51,4 %	-2,35	0,02
		Piger	821	51,6 %	29.216	48,6 %	2,35	0,02
		Total	1.592	100,0 %	60.080	100,0 %		
	9. klasse	Dreng	562	52,2 %	35.156	51,3 %	0,60	0,55
		Piger	514	47,8 %	33.360	48,7 %	-0,60	0,55
		Total	1.076	100,0 %	68.516	100,0 %		
	Samlet	Dreng	1.333	50,0 %	66.020	51,3 %	-1,42	0,16
		Piger	1.335	50,0 %	62.576	48,7 %	1,42	0,16
		Total	2.668	100,0 %	128.596	100,0 %		
Klassetrin		6. klasse	1.609	59,8 %	60.080	46,7 %	13,57	0,00
		9. klasse	1.083	40,2 %	68.516	53,3 %	-13,57	0,00
		Total	2.692	100,0 %	128.596	100,0 %		

Note: Totalen på køn er lavere end totalen på klassetrin, da der er 24 børn i undersøgelsen, der har angivet at have en anden kønsidentitet end dreng eller pige. De indgår derfor ikke i de kønsopdelte opgørelser.

Pilottest og besvarelse

Vi har foretaget en pilottest af spørgeskemaet i to 6.-klasser og to 9.-klasser for at sikre, at alle børn, uanset forudgående viden og forståelse af emnerne, kunne gennemføre undersøgelsen. Testen havde også til formål at undersøge, hvor lang tid børnene brugte på at svare, og om der var kategorier, der manglede, eller omvendt kategorier med meget høje svarandele, fx 'Ved ikke'-svar. Pilottesten blev fulgt op af kvalitative gruppeinterviews, der gav en dybere indsigt i børnenes oplevelser med spørgeskemaet.

Efter pilottesten er spørgeskemaet blevet justeret og herefter sendt ud til lærerne via et digitalt link. Lærerne har distribueret linket til eleverne i de deltagende klasser, og alle elever, der ønskede at deltage, har besvaret i skoletiden.

Kvantitativ analyse

Den kvantitative analyse af data fra spørgeskemaundersøgelsen er primært baseret på deskriptiv statistik i form af opgørelser af frekvenser og krydsning af variabler. Forskelle mellem grupper er testet for statistisk signifikans vha. chi2-test med et signifikansniveau fastsat til 0,05. Alle forskelle mellem køn, klassetrin m.v. er statistisk signifikante, medmindre andet er angivet. Procentandele i analysen er afrundet til nærmeste hele tal.

For at undersøge forholdet mellem klasserne i elevernes egen snyd og deres vurdering af, hvor mange i klassen der har snydt, har vi beregnet Pearsons korrelationskoefficient mellem de to variabler for alle klasser (r = 0,84) og visualiseret det gennem et scatterplot. Resultatet viser en stærk positiv sammenhæng mellem elevernes selvrapporterede snyd og vurdering af klassekammeraters snyd.

Kvalitativ analyse

Det kvalitative datagrundlag bygger på interviewbesøg på 12 skoler, hvor i alt 122 børn og unge fra hhv. 6. og 9. klasse har deltaget i interviews. Interviewene er udført som semistrukturerede gruppeinterviews med to til seks børn i hver. Børnene er blevet interviewet med deres klassekammerater og i grupper, som deres lærer har vurderet, at de ville være trygge i. Interviewene er foregået på skolen. Karakteristika ved informanterne ses i tabel 3. Alle børn har fået en grundig introduktion og givet mundtligt samtykke til deltagelse. Derudover har deres forældre givet skriftligt samtykke. Interviewene er optaget på diktafon og efterfølgende blevet transkriberet og kodet. Der er kun ændret på børns sproglige fejl eller særlige udtryk, hvis det har stået i vejen for at forstå citatet. I nogle tilfælde er citater kortet ned, hvilket markeres med [...]. Alle børn er blevet anonymiseret, og ingen oprindelige navne eller andre detaljer, der kunne være afslørende for et barns identitet, fremgår af rapporten.

Tabel 3: Fordeling af interviewpersoner i 6. og 9. klasse på køn og landsdel

		6. klasse	9. klasse	Total
Køn	Drenge	25	27	52
	Piger	44	26	70
Landsdel	Østdanmark	43	38	81
	Vestdanmark	26	15	41
Total		69	53	122

Noter og litteratur

- 1 Folkeskolen (07.08.2026). Nye tal: Hver fjerde elev får AI til at løse skoleopgaver.
- 2 SkoleGPT er en open source, gratis og GDPR-sikker generativ AI, der kan bruges af skolens lærere i undervisningen, udviklet af Future Classroom Lab og CFU ved Københavns Professionshøjskole.
- 3 Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) (2026). *Elevers brug af AI i gymnasiet.*
- 4 Center for IT i undervisningen (2025). *Det nationale elevpanel – AI i undervisningen.*
- 5 Democracy X (2025). *De unges stemme i samtalen om generativ AI.*
- 6 OECD & European Union (2026). *Empowering Learners for the Age of AI: An AI Literacy Framework for Primary and Secondary Education.* Paris: OECD Publishing.
- 7 Undervisningsministeriet (26.06.2025). Syv anbefalinger til folkeskolen: Sådan kan I bruge generativ AI i undervisningen.
- 8 Folkeskolen (03.06.2026). Parter ser frem til national strategi for brugen af AI i skolen & Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) (2026). *Efteruddannelse af lærere i grundskolen & Folkeskolen* (12.06.2026). "Det er slet ikke til diskussion – lærerne skal klædes på til at undervise i kunstig intelligens".
- 9 Meyer, B. & Højmark Jensen, U. (2026). *Kunstig intelligens i ungdomsuddannelserne: Undersøgelser af lærer- og elevperspektiver.* CEPRA-striben, 35, 76-87.
- 10 Kosmyna, N., Hauptmann, E., Yuan, Y. T., Situ, J., Liao, X.-H., Beresnitzky, A. V., Braunstein, I. & Maes, P. (2025). *Your brain on ChatGPT: Accumulation of Cognitive Debt when Using an AI Assistant for Essay Writing Task* (arXiv:2506.08872). arXiv.
- 11 Børns Vilkår (2020). *Skolen og det trygge klassemiljø: Hvordan mindsker vi presset på børn og unge?*

Kolofon

Ansvarshavende redaktør: Signe Korsgaard

Redigering: Niels Koch-Rasmussen

Analyseansvarlig: Katrine Stribæk og Felix Maria Schul

Tekst og analyse: Katrine Stribæk, Felix Maria Schul, Anne Marie Bach Larsen og Emma Keinicke

Udvikling af anbefalinger: Kathrine Frøslev-Thomsen, Katrine Andersen, Sørine Vesth Rasmussen

Korrektur: eTranslate

Layout: Josephine Spangsberg

Billeder: iStock og Magnific

Illustrationer: Mads Ortmann

Udgivelsesår: September 2026

